

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 77/20
Luxembourg, 25. junij 2020

Sodba v zadevi C-24/19
A in drugi/Gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het
departement Ruimte Vlaanderen, afdeling Oost-Vlaanderen

Odredba in okrožnica, ki določata splošne pogoje za izdajo gradbenega dovoljenja za gradnjo in obratovanje vetrnih elektrarn, morata biti predmet predhodne okoljske presoje

Sodišče se je s sodbo A in drugi (Vetrne elektrarne v občinah Aalter in Nevele) (C-24/19), ki jo je 25. junija 2020 izdal veliki senat, izreklo o razlagi Direktive 2001/42 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje¹, pri čemer je navedlo pomembna pojasnila o ukrepih, ki so predmet presoje, določene s to direktivo, in o posledicah, ki izhajajo iz neizvedbe te presoje.

Ta predlog za razlago je bil Sodišču predložen v okviru spora med prebivalci območja v bližini avtoceste E40 na ozemlju občin Aalter in Nevele (Belgija), ki je bilo predvideno za postavitve polja vetrnih elektrarn, in Gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar van het departement Ruimte Vlaanderen, afdeling Oost-Vlaanderen (regionalni uradnik, pristojen za urbanizem na oddelku za prostor Flandrije, pododdelek Vzhodna Flandrija, Belgija) glede tega, da ta organ izda gradbeno dovoljenje za gradnjo in obratovanje petih vetrnih elektrarn (v nadaljevanju: sporno dovoljenje). Za izdajo spornega dovoljenja z dne 30. novembra 2016 so morali biti med drugim izpolnjeni nekateri pogoji, določeni v odredbi flandrijske vlade ter okrožnici o gradnji in obratovanju vetrnih elektrarn.

Tožeče stranke so se v utemeljitev tožbe za odpravo spornega dovoljenja, vložene pri Raad voor Vergunningsbetwistingen (svet za spore v zvezi z izdajo soglasij, Belgija) (v nadaljevanju: nacionalno sodišče), sklicevale zlasti na kršitev Direktive 2001/42, ker odredba in okrožnica, na podlagi katerih je bilo dovoljenje izdano, nista bili predmet okoljske presoje. Avtor spornega dovoljenja je, nasprotno, menil, da za zadevni odredbo in okrožnico take presoje ni bilo treba izvesti.

Sodišče je v današnji sodbi opozorilo, da Direktiva 2001/42 zajema načrte in programe ter njihove spremembe, ki jih pripravi ali sprejme organ države članice, če „so [bili] zahtevani z zakonskimi in drugimi predpisi“.² Poleg tega ta direktiva obveznost izvedbe okoljske presoje posameznega načrta ali programa pogojuje s tem, da bo načrt ali program iz te določbe verjetno znatno vplival na okolje.³

Na prvem mestu, Sodišče je glede pojma „načrti in programi, ki so zahtevani z zakonskimi in drugimi predpisi“ razsodilo, da odredba in okrožnica, ki ju je sprejela vlada zvezne enote države članice ter ki vsebujeta različni določbi o postavitvi in obratovanju vetrnih elektrarn, spadata pod ta pojem.

Iz ustaljene sodne prakse Sodišča namreč izhaja, da je treba za načrte in programe, katerih sprejetje je urejeno z nacionalnimi zakonskimi ali drugimi predpisi, ki določajo organe, ki so pristojni za sprejetje teh načrtov in programov, in postopek njihove priprave, šteti, da „se zahtevajo“

¹ Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (UL 2001, L 197, str. 30).

² Člen 2(a) Direktive 2001/42.

³ Člen 3(1) Direktive 2001/42.

v smislu te direktive in za njeno uporabo.⁴ Tako je treba za ukrep šteti, da „se zahteva“, če je pravna podlaga za pooblastilo za sprejetje tega ukrepa v tovrstni določbi, čeprav – strogo gledano – ne obstaja nobena obveznost sprejetja navedenega ukrepa.⁵

Sodišče, ki sta ga predložitveno sodišče in vlada Združenega kraljestva prosila, naj ponovno razmisli o tej sodni praksi, je najprej poudarilo, da bi z omejitvijo pogoja iz člena 2(a), druga alineja, Direktive 2001/42 samo na „načrte in programe“, katerih sprejetje je obvezno, obstajalo tveganje, da bi bil ta pojem postranskega pomena, in da navedena omejitev ne bi omogočila ohranitve polnega učinka te določbe. Sodišče ob upoštevanju raznolikosti položajev in raznovrstnosti praks nacionalnih organov meni, da sprejetje načrtov ali programov in njihovih sprememb namreč pogosto ni niti določeno na splošno niti v celoti prepuščeno diskreciji pristojnih organov. Poleg tega visoka raven varstva okolja, zagotavljanje katere je cilj Direktive 2001/42, saj ta direktiva za načrte in programe, ki bodo verjetno znatno vplivali na okolje, določa izvedbo okoljske presoje, ustreza zahtevam Pogodb in Listine Evropske unije o temeljnih pravicah na področju varstva in izboljšanja kakovosti okolja.⁶ Taki cilji pa bi bili lahko ogroženi z ozko razlago, ki bi lahko državi članici omogočila, da bi obšla to obveznost okoljske presoje z izognitvijo temu, da sprejetje načrtov ali programov določi za obvezno. Nazadnje, Sodišče je poudarilo, da je široka razlaga pojma „načrti in programi“ v skladu z mednarodnimi zavezami Unije.⁷

Sodišče je nato preučilo vprašanje, ali zadevni odredba in okrožnica izpolnjujeta pogoj iz člena 2(a), druga alineja, Direktive 2001/42. Glede tega je navedlo, da je odredbo sprejela flandrijska vlada kot izvršilna oblast belgijske zvezne enote na podlagi zakonskega pooblastila. Poleg tega okrožnica, katere namen je omejiti diskrecijsko pravico pristojnih organov, prav tako izhaja od flandrijske vlade in spreminja določbe te odredbe, s tem da jih razvija ali od njih odstopa, s pridržkom preverjanj, ki jih mora predložitveno sodišče opraviti glede natančne pravne narave in podrobne vsebine te odredbe. Sodišče je torej ugotovilo, da odredba in – s pridržkom teh preverjanj – okrožnica spadata pod pojem „načrti in programi“, ker je treba šteti, da se „zahtevata“ v smislu Direktive 2001/42.

Na drugem mestu, glede vprašanja, ali je treba za odredbo in okrožnico izvesti okoljsko presojo na podlagi Direktive 2001/42, ker bi lahko znatno vplivali na okolje, je Sodišče razsodilo, da ta akta, ki vsebujeta različni določbi o postavitvi in obratovanju vetrnih elektrarn, vključno z ukrepi v zvezi s senčnim migotanjem, varnostjo in standardi hrupa, spadata med akte, ki morajo biti predmet take presoje.

Glede tega je Sodišče menilo, da so zahteve, ki so z zadevnima odredbo in okrožnico določene za postavitve in obratovanje vetrnih elektrarn, dovolj pomembne in obsežne za določitev pogojev, ki veljajo za izdajo dovoljenja za gradnjo in obratovanje polj vetrnih elektrarn, katerih okoljskih vplivov ni mogoče zanikati. Pojasnilo je, da take razlage ne more omajati posebna pravna narava okrožnice.

Na tretjem mestu, glede možnosti ohranitve učinkov teh aktov in dovoljenja, sprejetih v nasprotju z Direktivo 2001/42, je Sodišče opozorilo, da morajo države članice odpraviti nezakonite posledice take kršitve prava Unije. Poudarilo je, da lahko ob upoštevanju zahteve po enotni uporabi prava Unije le Sodišče izjemoma in iz nujnih razlogov v splošnem interesu prizna začasno odložitev učinka izrinjenja, ki je povezan s kršeno določbo prava Unije, če nacionalna ureditev nacionalno sodišče pooblašča, da ohrani nekatere učinke takih aktov v okviru spora, ki mu je bil predložen. Zato je Sodišče razsodilo, da lahko v položaju, kot je ta v obravnavani zadevi, nacionalno sodišče ohrani učinke odredbe in okrožnice ter dovoljenja, izdanega na njuni podlagi, le, če mu nacionalno pravo v okviru spora, ki mu je bil predložen, to dopušča in če bi odprava tega dovoljenja pomembno vplivala na oskrbo z električno energijo, v obravnavanem primeru v Belgiji, vendar

⁴ Sodbe Sodišča z dne 22. marca 2012, Inter-Environnement Bruxelles in drugi (C-567/10, točka 31); z dne 7. junija 2018, Thybaut in drugi (C-160/17, točka 43), in z dne 12. junija 2019, Terre wallonne (C-321/18, točka 34).

⁵ Sodba Sodišča z dne 7. junija 2018, Inter-Environnement Bruxelles in drugi (C-671/16, točke od 38 do 40).

⁶ Člen 3(3) PEU, člen 191(2) PDEU in člen 37 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

⁷ Kot izhajajo zlasti iz člena 2(7) Konvencije o presoji čezmejnih vplivov na okolje, podpisane v Espooju (Finska) 26. februarja 1991.

samo med obdobjem, ki je nujno potrebno za odpravo te nezakonnosti, kar pa mora – glede na okoliščine – presoditi predložitveno sodišče.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišče ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793